

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 21. Ad validam susceptionem Sacramentorum Baptismi,
Pœnitentiæ, Extremæ Uctionis & Matrimonii, requiritur positivus
consensus adulti suscipientis. An etiam ad validam susceptionem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT XXI.

Ad validam susceptionem Sacramentorum Baptismi, Penitentiae, Extreme Unctionis & Matrimonii, requiritur positivus consensus adulti suscipientis. An etiam ad validam susceptionem Confirmationis & Ordinis, necnon ad fructuosam susceptionem Eucharistiae? controvertitur.

118 **G**lossa in caput *soles* de Consecr. dist. 4. & in cap. *maiores* de Baptismo, docuit validum esse Baptismi Sacramentum, susceptum ab eo qui corde dissentit, modo ore dicat se consentire. Sed glossam hanc Gregorius XIII. deleri iussit. Et oppositum Innoc. IV. in citato capite *maiores* de Baptismo declaravit, dicens, quod *ille qui penitus contradicit, nec rem, nec characterem suscipit Sacramenti*. Nec hoc restrinxit ad eum, qui ore contradicit, ut constat ex verbis sequentibus: *Tunc ergo characterem sacramentalis imprimitur operatio, cum obicem voluntatis contrariae non invenit obstantem*. Enimvero si invitus & voluntate contradicens valide baptizaretur, ad jurisdictionem ecclesiasticam pertinere. Unde ad servandam regulam Fidei Christianae forent ab Ecclesia rationabiliter compellendi. Verum id est Religioni Christianae contrarium, ut semper invitus, & penitus contradicens, ad recipiendam & servandam Christianitatem aliqui compellatur. Haecenus laudatus Pontifex.

219 Cuius haec declaratio an divina fide tenenda sit? absit ut negem. Video tamen aliquos negare dicentes cum Bellarmino l. 4. de Pontifice c. 14. multa esse in Decretalibus Pontificum quae non faciunt rem in illis determinatam esse de fide, sed solum declarant de rebus determinatis opinionem Pontificum, quam in praxi oporteat sequi. Neque enim (ait Tannerus disp. 1. de fide q. 4. dub. 6.) *hoc ipso quo Pontifex suam aut alterius sententiam, seu doctrinam, in iure canonico reposuit, eam illico auctoritate definit, ut recte Bannez*. Atque ut Melchior Canus observavit l. 6. de locis c. 8. ad 6. respondens saepe Pontifices ad privatas huius aut illius Episcopi quaestiones, suam opinionem de rebus propositis explicando, non sententiam ferendo, qua obligare velint ad credendum. Et lib. 5. cap. non statim, si quidquam in iuris canonici volumine continetur, fide divina esse credendum. Quod paulo post probat: quia Decretales nonnullas constat a Posterioribus meliori consilio revocatas, quando non ex firmo decreto, sed ex Pontificum opinione prodierunt. Sic cap. *licet* de sponsa duorum Alexander III. resolvit matrimonium, semel contractum, non dirimi per subsequens consummatum, *quamvis interim aliter a Praedecessoribus nostris sit aliquando iudicatum*. Et confirmant ex praefatione Gregorii Papae in libros Decretalium, qua declarat eas in unum compilatas, ut iis Iudices uterentur in iudiciis, & Scholares in scholis; non unumquemque ut Fidei Catholicae normam statuerent omnibus fidelibus.

220 Sed quidquid de eo sit, tunc saltem videntur Pontifices autoritative definire, & sententiam ferre, cum determinat quidpiam esse de fide, talemque determinationem reponunt in canonico iure. Quod in praesenti quaestione videtur contingere. Siquidem Innocentius in praefatione citati canonis declarat, Episcopum Arelatensem Petri Sedem (ad quam maiores causas, praesertim articulos fidei, constat esse referendas) super quibusdam quaestionibus, quas contra Catholicos haeretici moverant, recte consuluisse. Inter istas vero quaestiones, praesentem determinat Pontifex, & determinando declarat esse de fide, sive de Christiana

Religione, quod nullus invitus compehensus sit ad observandam regulam Fidei Christianae: nullus proinde in Ecclesia subditum adscribitur per baptismum, nisi volens, si ratione & voluntate utatur. Et hoc est quod Augustinus can. *cum a multis* de Consecr. dist. 4. ait, *neminem renasci ex aqua & Spiritu sancto nisi volentem*. Et ratio est, tum quia baptismus est quaedam Fidei Christianae professio (ideo namque baptismus a SS. Patribus vocatur *Sacramentum fidei*;) sicut ergo fidem nemo recipit nisi volens; ita nec fidei Sacramentum. Tum quia sicut divina providentia, quae suaviter omnia disponit, non vult quemquam ratione utentem justificari & salvari nihil velit; ita non vult quemquam ratione utentem, de non subdito, fieri Ecclesiae subditum, deque non Christiano Christianum, nisi velit, prout ex Majorum traditione laudatus Pontifex declaravit. Unde ad hoc ut dormientes & amentes characterem suscipiant Sacramenti, requirit hanc conditionem: *si prius Catechumeni fuissent, & habuissent propositum baptizandi*. Et in Concilio Carthaginensi III. c. 34. necnon in Arausiano I. cap. 12. dicitur *agrotos esse baptizandos; si tamen suae voluntatis praecedentis habuerint testimonium*.

221 Quod autem nullus ratione utens justificetur, nisi velit, constat ex Tridentino sess. 6. c. 7. dicente, *justificationem esse renovationem interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae & donorum*. Necnon ex eo quod Innocentius IV. canone citato definit, *actuale, quod consensu contrahitur, sine consensu minime relaxari*.

Propterea non placet sententia Cajetani, Le. 222 defmae, nostri Stephani a sancto Paulo, aliorumque opinantium, ad validum Baptismum ratione utentis, sufficere quod Baptismum non suscipiat invitus, sed passivè se habeat, sive quod advertens Baptismum sibi conferri non resistat. Quia ex intentione Christi, nobis per allata fundamenta innotescente, ad validum Baptismum ratione utentis requiritur consensus verus & positivus, saltem implicitus. Taciturnitas vero, seu non resistentia baptizati, aliis admniculis non suffulta, neque contentum verum significat, neque dissentium. Siquidem qui tacet non scietur, sed neque utique negare videtur. Reg. 44. juris in sexto. Neque ex sola taciturnitate & non resistentia inducitur gravissima obligatio duendi vitam christianam, ut ex multis legibus offendit Fagnanus ad cap. *suae litterae* de Cler. per salt. promot. n. 54. Nec denique passivè se habens magis censetur, etiam fictione juris, consentire in Sacramentum, quam in nudam corporis abluionem. Si vero *adulto deesse intentio suscipiendi Sacramentum* (ait S. Thomas q. 68. a. 7. ad 2.) *esse rebaptizandus*.

223 Haecenus de consensu ad Baptismum requisito. Quod etiam necessarius sit ad validam receptionem Matrimonii, manifestum est ex eo quod sit contractus, qui non perficitur nisi mutuo contractantium consensu.

224 Neque id minus manifestum est de Penitentia. Ut pote cuius partes materiales sunt actus proprii & voluntarii ipsiusmet poenitentis. Nec mirum, quia peccatum *actuale, quod consensu contrahitur*, atque in hoc Sacramento clavibus subjicitur, *sine consensu minime relaxatur*, ut dicitur laudato cap. *maiores*. Et hinc concluditur, idem dicendum de Sacramento Extreme Unctionis, utpote instituto ad abstergendas condonandasque reliquias peccatorum.

225 Major est difficultas de Sacramento Ordinis. Siquidem invitos valide ordinari, Morinus, alique graves Auctores ab ipso relictos docent, & ipsum varia argumenta suadent, nullumque occurrit argumentum efficaciter dissuadens. Et primum quidem argumentum pro valida ordinatione

ne hominis inviti, fumitur ex can. 33. penitentiali, ubi sic: *Episcopus qui ordinat, sine iusta causa, Clericum invitum, sive reclamantem, vel penitentem invitum* (nota *ly penitentem invitum*, quo confutatur glossantes, de invito secundum quid) *absoluitur suspenditur uno anno*. Si invalida foret talis ordinatio, rem tanti momenti canon non subtraheret, nec tacite innuisset, ex iusta causa id fieri posse, dum solum invitum ordinationem, sine iusta causa, punivit: cum tamen omnem invitum ordinationem punire debuisset, si invalidam censuisset.

226 Argumentum secundum fumitur ex can. ubi *ista dicitur*, ubi Simplicius Papa valide, licet illicite, ordinatum agnoscat *Fraterem & Coepiscopum nostrum*, ut ait, Gregorium, licet invitum. Neque enim ipsum Fraterem & Coepiscopum vocaret, nisi valide ordinatum agnosceret.

227 Argumentum tertium suppeditant varia exempla Sanctorum, qui invitos ordinarunt. Quomodo S. Epiphanius invitum ordinavit Paulinianum fratrem D. Hieronymi, de quo Baronius ad annum 392. post D. Hieronymum epist. 60. Item S. Flavianus, Patriarcha Constantinopolitanus, invitum ordinavit Macedonium, Anachoretam sanctum, sed ex imperitia ignorantem quid circa se ageretur: *Cum* (inquit Theodoretus in Monastica Historia c. 13.) *peracta liturgia illi quidam hoc indicasset (ignorabat enim prorsus, quid egerent) primum quidem conviciis, verbisque aperitis proferdit unum versum, deinde accepto, quo innixus propter senium incedebat, baculo, Pontificem ipsum ac alios qui aderant, infectus est*. Prorsus ergo invitum ordinatus est.

228 Argumentum quartum petitur ex eo quod plurimi sancti viri sibi ipsi pollicem, vel aliud membrum absciderint, ne ordinarerentur Episcopi, vel Presbyteri. Quos inter Ammonius (apud Sozomenum lib. 5. c. 7.) videns alios velle ipsum in Episcopum promovere, nec valens eos sermonibus avertere, sibi propriam abscidit aurem, dicens: *Jam ne volens quidem potero ordinari: cumque nec sic avertentur, juravit, etiam linguam abscidit, si vim niterentur inferre*. Ad quae extrema Sancti non recurrissent, si solo defensu, resisteretque voluntas irritam reddi ordinationem suam credidissent.

229 Argumentum quintum petitur à ratione: quemadmodum enim nullus quidem invitum fieri potest Religiosus; factus tamen Religiosus potest invitum fieri Abbas, vel Prior. Sic nullus baptizari, nec ecclesiasticae jurisdictioni subijci potest invitum; semel tamen baptizatus, atque ecclesiasticae jurisdictioni subiectus, potest ab ea invitum fieri Sacerdos, Episcopus, &c. dum id Ecclesia necessarium judicat pro communi bono multorum. Neque enim Ecclesia minorem in subditos habet potestatem, quam Rex, vel Princeps secularis, qui invitos constituit potest. Officiarios regni sui.

230 Quia tamen ex simili ordinatione gravia oriri possunt inconvenientia, similes ordinationes regulariter illicitae sunt, nec permittuntur, nisi ex gravi causa, uti colligitur ex citato canone 33. penitentiali.

231 Superest ut aliquid de Confirmatione dicamus, sicut & de fructuosa divina Eucharistiae susceptione. De quibus nonnullis videtur rationem esse aliter statuendi, quam statuat communis opinio Doctorum, pro iis, sicut & pro aliis, requiruntur positum consensus. Enimvero positiva requiritur devotio ad fructuosam divinam Eucharistiae manducationem: igitur & positiva voluntas eam suscipiendi. Paucisque probatur opinio eujusdam Recentioris hinc disp. 4. dub. 4. existimantis aditum, si iustus fuerit, recepturum gratiam Eucharisticam, si casu reciperet hostiam consecra-

tam pro non consecrata, vel consecrata ipsi dormienti intruderetur. Tamen enim talis Eucharistiam materialiter sumat, non sumit sacramentaliter. Quia non fumit ut rem sacram (quomodò sumi vult Christus) sed perinde ac si fumeret profanam. Quod respectu adulterum non sufficit ad manducationem fructuosam. Quòd si fructuosè eam manducet in phrenesim actus, idè est quia ante phrenesim eam ut rem sacram desideravit pro casu necessitatis. Non sic iustus, de quo proximè. Neque enim bonus Catholicus, requisitus an vellet sine devotione recipere hostiam consecratam pro non consecrata, vel an vellet eam in somno recipere, seclusà omni necessitate, responderet affirmative; sed statim diceret, absit: vellem enim eam debita cum preparatione ac devotione recipere.

CAPUT XXII.

Ad licitam receptionem Sacramenti vivorum, status gratia usque adeo requiritur, ut sacrilegium committat, quisque dispositionem pro gratia habituali comparanda necessarium scienter omittit, etiam in casu quo necessitas non concedit tempus comparandae contritioni necessarium.

Ludovicus Scildere in Thesi de Sacramentis anno 1648. Lovanii propugnata, inter alias propositiones, merito displicentes, hanc statuit: *Peccat sacrilegio mortali, qui dispositionem pro gratia habituali accipienda requisitam omittit: nisi quando summa necessitas contritioni tempus non permittit*. Quam propositionem licet nuperimè tucatur Didacus de Ortopaga in consutatione libelli anonymi pag. 25. Merito tamen eam displicere dixi 1.º. quia obligatio non recipiendi Sacramentum vivorum in statu peccati mortalis, sic est de jure divino & naturali, ut necessitas, quae non concedit tempus requisitum ad gratiam habitualem comparandam, aliquando quidem dispensat à Sacramenti receptione, sed non permittat illud recipere indignè, id est absque debita dispositione.

2.º. quia propositio illa januam aperit innumeris sacrilegiis impiorum, qui summam sibi necessitatem, temporisque defectum facile perflua debent ad Sacramenta absque debita dispositione recipienda. Neque enim casus ille necessitatis, contritioni tempus non permittentis, metaphysicus est, vel moraliter impossibilis. Cum & saepe Confessoris copia desit, nec perfecta contritionis, imò nec sufficientis attritionis actus, ordinariè momento comparatur ab iis qui in horrendum scelus inciderunt, vel aliunde peccando se gratia indignos reddiderunt, quibus interim non raro vel communicandi necessitas occurrit, v.g. ad vitandam infamiam, vel celebrandi in die festo, ac parochiani Sacram omittant, &c.

Sed & casus, in quo patroni illius propositionis se fundant, moralem istius casus possibilitatem ostendit. Quid enim (inquirunt) de Sacerdote, qui videt hereticos concuicaturus sacram hostiam, vel in cloacam projecturos, nisi eas statim deglutat? numquid in hoc saltem casu currere potest propositio?

Respondeo negativè. Quia alienam irreverentiam praeveneri non licet per irreverentiam propriam, praesertim aequè vel magis gravem. Neque enim minor est irreverentia, scienter communicare in statu peccati mortalis, quam sacram hostiam concuicere, vel in cloacam projicere. Quia in tali statu communicans, sacram hostiam proficit in cloacam interiore cordis sui, quae apud Deum magis foetida est, quam cloaca exterior.